

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۷۱۲۷

بِسْمِ اللَّهِ وَنَدَى كَمَا سَتَابَتْ جَزَائِرَ نَسْتِ وَنَدَى شَه
بَشَرِي هَر كَزْبَه زُرْمَانِي عَظْمَتَش رَاه نِيَابَد، خَدَائِد
كَمَا مَبْدَأُ عِلْمِ اسْتَار مَعْرِفَت، وَبِهَ انْسَانِ اَكْبَحَه
نَمِيدَانَسْتِ آمُوخْت

" بنام خدا "

دانشگاه تربیت معلم

دانشکده علوم تربیتی

پایان نامه:

جهت دریافت کارشناسی ارشد در رشته

مدیریت آموزشی

موضوع:

بررسی انطباق عملکرد مدیران مدارس شهرستان دماوند با وظایف مدیران آموزشی

استاد راهنما:

دکتر مصطفی عسگریان

استاد مشاور:

دکتر محمد رضا بهرنگی

پژوهشگر:

علی اصغر اصغریان جویباری

تابستان ۱۳۷۲

۳۹۷

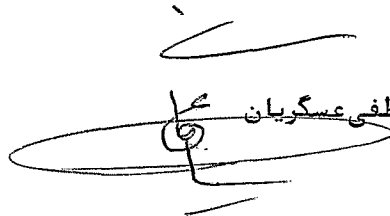

شکده علوم تربیتی

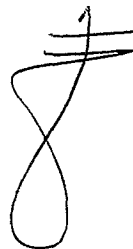
بسمه تعالی

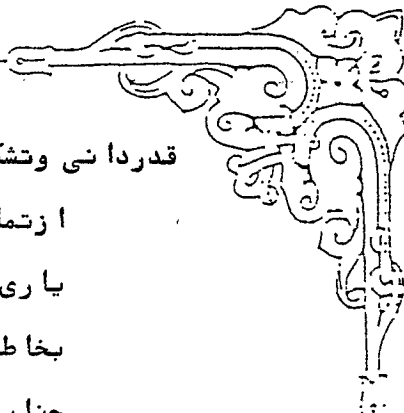
این پایان نامه تحت عنوان " بررسی انطباق عملکرد
مدیران مدارس شهرستان دماوند با وظایف مدیران آموزشی "
برای دریافت دانشنامه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت
آموزشی توسط برادر علی اصغر اصغریان جوئیپاری انجام
یافته است و در جلسه مورخ ۱۶/۵/۱۳۷۲ کمیته پایان نامه ها
پس از دفاع مورد قبول واقع شده است.

استاد راهنما: آقای دکتر مصطفی عسگریان

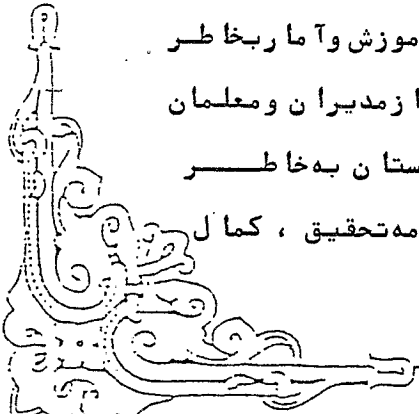
استاد مشاور: آقای دکتر محمدرضا بهرنگی

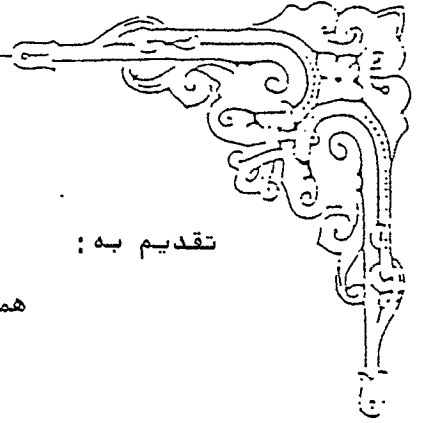

قدردانی و تشکر:

از تمامی عزیزانی که اینجا نب را در این تحقیق به نحوی یاری کردند، بویژه از جناب آقای دکتر مصطفی عسگریان بخاطر راهنمایی های بیدریغ و الطاف بیکران شان، از جناب آقای دکتر محمد رضا بهرنگی استاد مشا ورت تحقیق بخاطر نظرات سودمندشان از اداره آموزش و پرورش شهرستان دماوند بویژه از قسمت های آموزش و آمار بخاطر همکاری و مساعدت در اجرای تحقیق، و از مدیران و معلمان مدارس مقاطع مختلف تحصیلی آن شهرستان به خاطر پاسخگوئی صادقانه به سئوالات پرسشنامه تحقیق، کمال تشکر و سپاسگزاری را دارد.

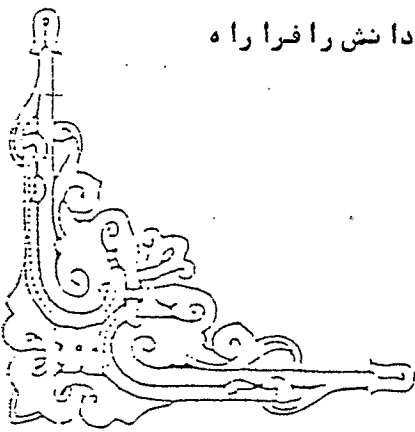
تقدیم به :

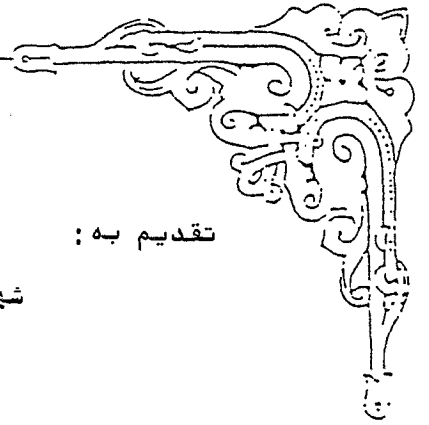
همسر مهربا نم که مشوق ویا رویا ورم بود . . .

تقدیم به :

فرزندان دلبندم که با میدخدا ، دین و دانش را فرا راه

عمرشان قرا رخا هندی داد . . .

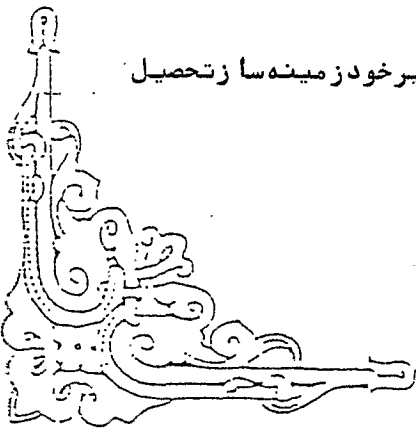
تقدیم به :

شهادت گمنام اسلام . .

تقدیم به :

پدروما در عزیزم که با رنج و تلاش پیگیر خود زمینه‌ساز تحصیل

من بودند . .

خلاصه تحقیق :

بعد از مطالعه و بررسی در مورد مسائل مدیریت آموزشی و مسائلی که طی سالها تدریس و مدیریت در مدارس را هنمائی و متوسطه با آنها روبرو بودم و ضمن تبادل نظر با برخی از اساتید محترم گروه بنیاد های آموزش و پرورش دانشگاه علوم تربیتی دانشگاه تربیت معلم تهران ، موضوع زیر برای تحقیق و بررسی انتخاب گردید :

" بررسی انطباق عملکرد مدیران مدارس شهرستان دماوند با وظایف مدیران آموزشی "

در رابطه با موضوع تحقیق سئوالاتی بشرح زیر مطرح شد :

- آیا مدیران مدارس از وظایف مدیران آموزش اطلاعی دارند؟
- آیا مدیران مدارس در عمل به وظایف خود توجهی دارند؟
- آیا افزایش مدارج تحصیلی مدیران تاثیری بر عملکردشان دارد؟
- آیا آشنایی با وظایف مدیران آموزشی نقش اساسی در نحوه مدیریت دارد؟

جهت پاسخ یا بی به سئوالات مطروحه فرضیه های به شرح زیر مطرح گردید :

۱- اکثر مدیران مدارس به علت عدم تخصص فقدان یا کمبود دوره های مدیریت از وظایف مدیریت آموزشی بی اطلاعند .

۲- اکثر مدیران مدارس غالباً " در عمل به وظایف خود توجهی ندارند .

۳- به نسبت افزایش مدارج تحصیلی عملکرد مدیران تغییری نکند .

۴- بین عملکرد مدیران زن و مرد تفاوت معنی داری وجود ندارد .

جهت آزمایش و بررسی فرضیه های تحقیق دو پرسشنامه برای مدیران و معلمان با رهنمودهای بیدریغ استاد محترم را هنما تهیه و بین تمام مدیران و معلمان که بصورت نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شده بودند توزیع گردید . از مجموع ۱۱۳ پرسشنامه توزیع شده بین مدیران ۱۰۸ پرسشنامه برگشت نموده که

بالغ بر ۹۵/۵% می باشد. از کل ۲۷۴ پرسشنامه توزیع شده بین معلمان ۲۶۱ نفر به آن پاسخ دادند که پرسشنامه‌های برگشتی ۹۵/۲۶% می باشد. داده‌ها و اطلاعات پرسشنامه‌ها استخراج و فرضیه‌ها بترتیب بیان شده مورد بررسی قرار گرفتند. در این بررسی‌ها از آمار توصیفی برای رسم جداول با ذکر فراوانی (f) و درصد (p) و از آمار پیشرفته (آزمون مجذور کای) استفاده شده و نتایجی بشرح زیر بدست آمد:

۱- بر اساس یافته‌های حاصل از پرسشنامه مدیران، اکثر مدیران مدارس به علت عدم تخصص و کمبود دوره‌های مدیریت از وظایف مدیریت آموزشی بی‌اطلاعند.

۲- بر اساس یافته‌های حاصل از پرسشنامه معلمان، اکثر مدیران مدارس غالباً "در عمل به وظایف خود توجهی ندارند".

۳- آزمون مجذور کای (χ^2) انجام شده بر روی عملکرد مدیران دیپلمه و فوق دیپلم مؤید این مطلب است که بین افزایش مدارج تحصیلی و عملکرد مدیران تفاوت معنی داری وجود ندارد.

۴- با استفاده از آزمون مجذور کای (χ^2) تأیید شد که بین عملکرد مدیران زن و مدیران مرد تفاوت معنی داری وجود ندارد.

" فهرست مطالب "

صفحه	عنوان
	فهرست جدا اول
	خلاصه تحقیق
	فصل اول : معرفی تحقیق
۱	-مقدمه
۳	موضوع تحقیق
۴	متغیرهای تحقیق
۵	اهمیت و ارزش تحقیق
۶	اهداف تحقیق
۷	فرضیه‌های تحقیق
۸	روش تحقیق و مراحل اجرای آن
۹	محیط تحقیق و دلایل انتخاب آن
۱۰	محدودیت‌های تحقیق
۱۱	تعریف واژه‌ها
۱۲	خلاصه‌ای از سایر فصلها
۱۳	فصل دوم : پیشینه و ادبیات تحقیق
	مقدمه
۱۶	الف : پیشینه تحقیق
	ب : ادبیات تحقیق
۲۱	نظرا جمالی برتا ریخچه مدیریت در ایران و جهان
۲۶	مدیریت چیست ؟
۲۹	مدیریت آموزشی چیست ؟
۳۱	وظایف مدیریت :
۳۶	۱- برتا مهریزی

" فهرست مطالب "

صفحه	عنوان
۴۹	۲- سازمان تدهی
۵۹	۳- هما هنگی
۶۳	۴- تحکیم روابط انسانی
۷۲	۵- نظارت و ارزشیابی
	فصل سوم : روش و مراحل اجرای تحقیق
۸۲	جامعه آماری و جامعه نمونه
۸۶	ابزار اندازه گیری
۸۸	روش جمع آوری اطلاعات
۸۸	روش آماری
	فصل چهارم : تجزیه و تحلیل یافته ها
۸۹	مقدمه
۹۰-۱۰۳	الف- جد اول یافته های حاصل از پرسشنامه مدیران
۱۰۴	- تحلیل یافته ها
۱۰۶-۱۱۶	ب- جد اول یافته های حاصل از پرسشنامه معلمان در زمینه عملکرد مدیران . .
۱۱۷	- تحلیل یافته ها
۱۱۹-۱۲۹	ج- جد اول یافته های حاصل از پرسشنامه معلمان در زمینه عملکرد مدیران به نسبت افزایش مدارج تحصیلی . .
۱۳۰	- تحلیل یافته ها
۱۳۲-۱۴۲	د- جد اول یافته های حاصل از پرسشنامه معلمان در زمینه عملکرد مدیران زن و مرد . .
۱۴۳	- تحلیل یافته ها

" فهرست مطالب "

صفحه

عنوان

۱۴۵

فصل پنجم : نتیجه‌گیری و پیشنها دها

۱۵۰

فهرست منابع

ضمائم :

پرسشنا مه مدیران

پرسشنا مه معلمان

" فهرست جداول "

صفحه

عنوان

جدول ۱

توزیع پراکندگی مدیران آموزشگاه های شرکت کننده در تحقیق
بر حسب مقاطع مختلف تحصیلی . .

جدول ۲

توزیع پراکندگی معلمان شرکت کننده در تحقیق بر حسب مقاطع
مختلف تحصیلی . .

جدول ۳

توزیع پراکندگی مراکز تحصیلی مدیران شرکت کننده در تحقیق
بر حسب مدارک تحصیلی . .

جدول ۴

توزیع پراکندگی مدیران بر حسب شرکت در دوره های کارآموزی
مدیریت . .

جداول (۲۸-۵)

جداول یافته های حاصل از پرسشنامه مدیران

جداول (۲۹-۵۰)

جداول یافته های حاصل از پرسشنامه معلمان در زمینه عملکرد مدیران

جداول (۵۱-۷۲)

یافته های حاصل از پرسشنامه معلمان در زمینه عملکرد مدیران به
نسبت افزایش مدارج تحصیلی . .

جداول (۷۳-۹۴)

یافته های حاصل از پرسشنامه معلمان در زمینه عملکرد مدیران زن و مرد

فصل اول : معرفی تحقیق

مقدمه :

" اگر قرار است تحولی در عرصه تعلیم و تربیت بوقوع بپیوندد ،
این تحول و دگرگونی با یدایم مدیریت آموزش و پرورش آغاز شود . "

جامعه امروز از مدرسه بعنوان اصلی‌ترین نهاد اجتماعی آموزش و پرورش
متوقع است که ضمن ایجاد تربیت اجتماعی دانش‌آموزان ، بتواند در پرورش
افراد سازنده جهت رفع نیازهای جامعه نیز اهتمام ورزد . این رسالت بسیار
مهم در کنار بعد کمی قضیه یعنی تعداد افراد تحت تعلیم و کادری که وظیفه
تعلیم و تربیت را بعهده دارد ، دستگاره تعلیم و تربیت یک کشور را نسبت به
سایر دستگاره‌های اجرایی ممتاز ساخته و آنرا در شمار معدود عوامل تعیین
کننده سرنوشت ملت و مملکت در آورده است .

با توجه به گسترش نیازهای جامع و ضرورت کرائی مدارس ، مدیریت
واحدهای آموزشی از جایگاه خاصی برخوردار می‌شود و بدون تردید مدیران
مدارس باید شرایط ویژه‌ای برای تصدی این مسئولیتها داشته باشند . زیرا
در صورتیکه هدفها و برنامه‌های صحیح تدوین و تنظیم شود و وسایل و امکانات
آموزشی و تربیتی نیز تامین گردد ، در هنگام اجرا توسط افراد غیر توانا کاری
از پیش نخواهد برد .

بدیهی است در هر کاری اگر مجریان آن از مهارت لازم برخوردار نباشند
و احساس مسئولیت نکنند نتیجه اقدامات آنها اگر منفی و زیان‌بار نباشد
چندان مفید هم نخواهد بود و در مورد دستگاره تعلیم و تربیت اهداف و رسالت
فردی - اجتماعی متحقق نخواهد شد . در این میان مدیریت آموزشی در تمام سطوح

آموزش و پرورش از وزیر گرفته تا مدیر مدرسه و حتی مدیریک کلاس دارای اهمیت است . .

در این راستا آموزشگاه به عنوان رکن اساسی تعلیم و تربیت جامعه، در تحقق هدفهای آموزش و پرورش و جامعه کوشش می کند و اگر مدیریت آموزشگاه از اصول مدیریت و آموزش و پرورش و سایر جنبه های آن مطلع نباشد، ناخواسته در تخریب هدفها می کوشد. بنا بر این در انتخاب و تربیت مدیران آموزشگاهها، تخصص مدیریت آموزشی عامل موثر و مهمی است و باید مورد توجه باشد . .

در سازمانهای آموزش و پرورش ایران متاسفانه به مسئله مدیریت آموزشی و تربیت مدیران کارآمد جهت مدارس توجه زیادی نشده است. طبیعاً این عدم توجه مشکلات عدیده ای برای جامعه در تمام جهات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی و غیره داشته است. این امر در مدیریت مدارس مقاطع مختلف به طرز مشخصی مشهود است . .

امید بر آن است که در راه اعتلای فرهنگ و تعلیم و تربیت جامعه مدیران آموزشی شایستگی های انسانی، علمی و فنی لازم را دارا باشند چرا که عدم لیاقت و آگاهی آنها از اصول مدیریت ضررهای جبرانناپذیری بر تعلیم و تربیت جامعه دارد . .

موضوع تحقیق :

" بررسی انطباق عملکرد مدیران مدارس شهرستان دماوند با وظایف
مدیران آموزشی : "

بعد از مطالعه و بررسی در مورد مسائل مدیریت مدارس و مسائلی که طی
سالها تدریس و مدیریت در مدارس راهنمایی و متوسطه با آنها روبرو شده
و نیز ضمن تبادل نظر با برخی از اساتید محترم گروه بنیادهای آموزش و پرورش
دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تربیت معلم، موضوع فوق الذکر را برای
بررسی و تحقیق انتخاب نموده تا با بررسی عملکرد مدیران مدارس دماوند
دریابد که آیا عملکرد مدیران با وظایف آنها تطابق دارد؟ با بدست آوردن نتایج
جهت بهبود امر مدیریت مدارس پیشنهادها و علمی ارائه دهد .
محقق عملکرد مدیران مدارس را در انجام وظایف مشخصی برای مدیریت
می داند در این راستا از میان وظایف مدیران آموزشی، وظایف ذیل را بعنوان
وظایف عمده مدیران آموزشی انتخاب نموده است :

۱- برنامهریزی

۲- سازماندهی

۳- هماهنگی

۴- تحکیم روابط انسانی

۵- نظارت و ارزشیابی

۱- چون مدیریت آموزشی در اصل تحکیم و روابط انسانی جهت کشف و رشد و تربیت
است و از طرفی در جامعه ما مدیران مدارس به علت متمرکز بودن نظام آموزشی
فاقد وظایف بوده و امور مالی می باشند، لذا روابط انسانی را جزء وظایف
مدیران آموزشی منظور کردیم که بدین وسیله هم اختصاصی بودن این رشته را
متذکر شویم و هم از وظایف عمومی مدیران تخطی ننموده ایم .